

JOLANTA MĘDELSKA
WSP w Bydgoszczy

LISTA WYRAŻEŃ PRONOMINALNYCH NIE NOTOWANYCH W SŁOWNIKACH POLSKO-
ROSYJSKICH OSTATNIEGO DWUDZIESTOLECIA. SUPLEMENT.

Proponowane niżej zestawienie jest uzupełnieniem "Listy..." opublikowanej wcześniej¹. Materiał zebrany w ciągu ostatniego roku pozwala na jej rozwinięcie - głównie poszerzenie o nowe pozycje. Po raz drugi znalazły się na liście te wyrażenia, które na poprzedniej nie miały jeszcze rosyjskich odpowiedników. Obecny stan badań pozwala już na wysunięcie pewnych propozycji rozwiązań translatorskich.

1. Co będzie - ČTO: A co będzie, jeśli postawi się pytanie inaczej ... A čto, esli postavit' vopros inače...

2. Co tam - ČTO: Przydział? Przydział damy. Co tam przydział? - Order? Order wydadim. Čto order?

3. CO tam! - ČEGO tam!: Niech nazwie jak chce. Jest mi wszystko jedno. Przecież ja sam o sobie niezbyt dobrze myślę. Co tam! - Pust' nazovet kak chočet. Mne vse ravno. Jak i sam o sebe ne osobenno chorošo dumaju. Čego tam!

4. CO to /dla kogoś/ - ČTO /komu/: - Wańka! - zawołał brat. - No, popluj. Co to dla Wani, podszedł, no i popluł. - - Van'ka. - pozwał brat. - Nu-ka popluj. Vane čto, podosel da i popluj.

5. CO to, to nie - ČTO net, to net: Jaki jest pana stosunek do podnoszenia ciężarów? - Co to, to nie! - Zaoponowałem od razu. - Mogę dźwigać nie więcej niż jedną siatkę. - - Kak vy otnosites'k podnjatiju štangi? - Čto net, to net! - vozrazil ja srazu. - Mne razrešeno podnimat' ne bolee odnoj avos'ki.

6. Co tu /dużo/ mówić /gadać/ - ČTO /i/ govorit': Co tu dużo mówić, wszystko rośnie i wszyscy rosną. - Čto i govorit', vse rastet, i vse rastut.

7. CO zrobić /robić/ - KUDA det'sja /devat'sja/: Co było robić, wypadło obiecać. - KUDA bylo devat'sja, prislos' obeščat'.

8. DONIKAD - V NIKUDA: Siedzisz i piszesz donikad. - Sidiš da piseš v nikuda².

9. O ILEŽ - KUDA: A żeby odwrotnie, mąż żonie stwarzał warunki ? O ilež to rzadsze... - A čtoby, naoborot, muž žene sozda-val uslovija ? Eto kuda reže.

10. JAK mu tam - KAK ego: Otello dusi tę... jak jej tam ... Desdemonę. - Otello dušit etu... kak ee... Dezdemonu.

11. JAK to jest - KAKOVO eto: Nie chcę, żeby synowie już we wczesnym dzieciństwie dowiedzieli się, jak to jest - zostać bez taty. - Ne choču ja, čtoby synov'ja uže s rannego detstva uzna-li, kakovo eto - ostat'sja bez papy.

12. JAKIEJ produkcji - Č'E proizvodstvo: - A jakiej produkcji? pytają szczęśliwą właścicielkę odkurzacza. A č'e proizvodstvo? sprašivajut sčastlivuju obladatel'nicu pylesosa.

13. ZA JAKIEŠ pół godziny - za KAKICH-TO polčasa.

14. KAŻDY głupi - POSLEDNIJ durak: To jasne. Wie o tym každy głupi. - Eto jasno. Eto znaet poslednij durak³.

15. KAŻDY w swoją stronę /takže o zwierzętach/ - KTO-KUDA: Krowy doszły całym stadem do szlaków kolejowych i rozlazły się po torach každa w swoją stronę. - Korovy došli vsem stadom do železnodorožnych putej i razbrelis' po rel'sam kto-kuda.

16. KAŻDZIUTKI - LJUBOJ i každyj: Chciałbym, żeby každziutki mógł wejść do sklepu i kupić co mu trzeba. - Ja chotel by, čtoby ljuboj i každyj mog vojti v magazin i kupit', čto emu nado.

17. ZA NIC - NIPOČEM: Za nic nie postawiłbym swojego podpisu pod tymi słowami. - Nipočem ne postavil by svoju podpis' pod eti-mi slovami.

18. NIC nie poradzisz - NIKUDA ne deneš'sja: Trzeba wracać. Nic nie poradzisz. - Nado vozvraščat'sja. Nikuda ne deneš'sja.

19. NICNIEROBIENIE - NIČEGONEDELANIE: W jego porannym nicnie-robieniu nadszedł czas na herbatę. V ego utrennem ničegonedel-anii nastupilo vremja čajku popit'.

20. NICZEGO - TUDA-SJUDA: Ubranie jeszcze niczego, a buty zupełnie się rozwalily. - Kostjum ešče tuda-sjuda, a botinki sosvem razvalilis'.

21. NICZYJ - NIČEJNYJ: Wszystkie dzieci mają rodziców, ciotki. A on, Dimka K., - niczyj. - U vsech detej roditeli, tetki.

A on, Dimka K., - ničejnij.

22. N-ty - ENNYJ: Potrzebne były protokoły, akta z n-tą liczbą podpisów. - Ponadobilis' - protokolov i akty s ennym količestvom podpisej.

23. PEWNEGO razu - KAK-TO odnaždy.

24. RÓŻNE takie - VSJAKOE takoe: Żonaci nie mogą trenować po trzy-cztery godziny. Oni muszą do sklepów i różne takie. - Żenatye ne mogut trenirovat'sja po tri-četyre casa. Im nado v magaziny i vsjakoe takoe.

25. RÓŻNI tacy: A obywatelowi w głowie mącić nie wolno, i bez tego mącąc mu w głowie różni tacy.

26. Jego SAMEGO - SAMOGO: Zabrali pijaczkowi dokumenty do ekspertyzy, a jego samego odwieźli do izby wytrzeźwień. - Vzjali u alkaški dokumenty na ekspertizu, a samego povezli v vytrezvitel'.

27. SAMIUŠKI - ODIN-ODINEŠENEK

28. SAMIUTEŃKI - ODIN-ODINEŠENEK

29. SAMIUTKI - ODIN ODINEŠENEK

30. TAK - ETOGO: Ale tak się nie stało. - No etogo ne proizošlo.

31. TAK - ETAK: To drzewo ma tak z pięć metrów wysokości. - - Eto derevo metrov etak v pjat' vysotoj.

32. TAKI - ETAKIJ, EDAKIJ: Taki piękny wierszyk. - Etakij krasivyj stiśok.

33. TAKI, siaki i owaki. - TAKOJ-SIAKOJ-RAZETAKIJ

34. TAM, gdzie - GDE: - A gdzie piliście pierwszą butelkę ? - - Tam, gdzie wszyscy piją w naszej dzielnicy. - A gde vy pili piervuju butylku ? - Gde i vse p'jut v našem mikrorajone.

35. TEGO - TAKOGO: Tego nie wytrzymała miłość własna Pietrowej mamy. - Takogo ne vyneslo samoljubie Petrovoj-mamy.

36. Połowa TEGO - POLSTOL'KO: Tu nagromadzono towarów za ponad trzy miliony rubli. A na bazach Smoleńska i okręgu - jeszcze połowe tego. Zdes' skopili produkcii bolee čem na tri milliona rublej. A na bazach Smolenska i oblasti - eśče polstol'ko.

37. Nie na TĘ nogę - na RAZNYE nogi: Zobacz, włożyłeś buty nie na tę nogę. - Smotri, ty nadel botinki na raznye nogi.

38. TO, co zobaczyłem /przeczytałem itp/ - UVIDENNOE /pročitannoe i t. p./: To, co zobaczyłem, zdziwiło mnie. - Uvidennoe udivilo menja.

39. TO jak - ČTO: "Satyra" bez Miszulina - to jak korrida bez byka. - Bez Mišulina "Satira" - čto korrida bez byka.

40. TO jest to - SAMOE to: Džinsy, koszulka, saboty - to mój styl, to jest to ! - Džinsy, majka, sabo - eto moj stil', samoe to !

41. TO nie ma znaczenia - NE imeet značenijsa: Nie mam przy sobie pieniędzy. - To nie ma znaczenia - łaskawie odpowiada przedstawiciel firmy. - U menja net pri sebe deneg. - Ne imeet značenijsa - veličavo otvečaet predstavitel' firmy.

42. TO niemożliwe - ETOGO ne možet byt'.

43. Ni TO, ni sio - Ni TUDA, ni sjuda: Czteryście albo sześćset - jakby ni to, ni sio, przewodniczący wrzucił ramionami i znacząco podkreślił: Co innego - pięćset ! - Četyresta ili šest'sot - vrode by ni tuda, ni sjuda, - predsedatel', pozał pleciami i vesomo podčerknul: Drugoe delo - pjat'sot !

44. TO ma być - TAK tomu i byt': Postanowiliśmy, to ma być. - Rešili, tak tomu i byt'.

45. Z TYCH - iz TAKICH: Niektórzy chłopcy lubią się bić, ale Jurek nie był z tych. - Nekotorye rebjata ljubjat draťsja, no Jura ne iz takich.

46. I TYLE - VSE tut: To wszystko nieważne. Mnie bardziej podoba się jej mieszkanie - i tyle, - odpalił Sasza. - Vse eto nevažno. Mne bol'se nraivitsja ee kvartira, i vse tut, - otrubil Saša.

47. TYLE co nic - VSEGO ničego: Przecież do 8 Marca zostało tyle co nic. - Ved' do 8 Marta vsego ničego ne ostalos'.

48. I TYLE go było /widzieliśmy itp/. i BYL takov: Poprawił krawat, włożył marynarkę, zapisał w książce: "Poszedłem do ministerstwa" - i tyle go było. - Popravil galstuk, nadel pidžak, zapisalsja w žurnale: "Ušel v ministerstvo" - i byl takov.

49. WSZYSCY - KAŻDYE: Lubią ją biali i lubią ją czerwoni. Wszyscy ucza swojej prawdy. - Ee ljubjat belye, i ee ljubjat krasnye. Každye obučajut svoej pravde.

50. To jeszcze nie WSZYSTKO - ešćo ne vse: Uroda - to jeszcze nie wszystko. - Krasota - ešće ne vse.

51. /Ktoš, coš/ ma WSZYSTKO /o cechach dodatnich/ - vse pri /kom, čem/: Zadziwiająca para bitów mi się trafiła: rysunek, linia, lekkość, nawet jakaś swiewność - mają wszystko. Udivitel'nejsza para mnie dostalas': risunek, linija, legkost', daže kaķejato vozdušnost' - vse pri nej.

52. WSZYSTKO się zgadza - vse tak: Mama mówi: "Co ci jeszcze trzeba ! Dom, dobry mąż, dzieci". Wszystko się zgadza. Ale to coś maleńkiego, czego nam zabrakło, zmieniło się w duże zło. - Mama govorit: "Čto tebe ešće nado ! Dom, chorošij muž, deti". Vse tak. No to nemnogoe, čego ne chvatilo nam prevratilos' v bol'šoe zlo.

53. WSZYŚCIUCHNO - vse-vse

54. WSZYŚCIUTKO - vse-vse

55. WSZYŚCIUŠKO - vse-vse

56. WSZYŚCIUTCY - vse-vse, LJUBYE vsjakie: Wszyscy się nas boją. Wszyściutcy ! - Nas vse bojatsja. Ljubyje vsjakie !

57. WSZYŚCIUTENKO - vse-vse. Opowiedziałam mu wszyściutefko o sobie. - Ja jemu vse-vse o sebe rasskazala.

58. WSZYŚCIUTKIE - vse-vse, LJUBYE vsjakie.

PRZYPISY

¹Zob. J. Mędelska: Lista wyrażen pronominalnych nie notowanych w słownikach polsko-rosyjskich ostatniego dwudziestolecia. Zeszyty Naukowe WSP w Bydgoszczy. Studia Filologiczne, z. 18.

²W słownikach można znaleźć jedynie odpowiedniość donikad - nikuda.

³Istnieje także para przekładowa skończony głupiec - poslednij durak, jednak zakres polskiego połączenia jest węższy. Nie można go użyć między innymi właśnie w kontekście z pozycji 14.